

REJS I NORDEN

2005

DANMARK
FÆRØERNE
ISLAND
NORGE
SVERIGE
FRANKRIG
RUSLAND
(Kolahalvøerne)
ESTLAND
FINDLAND
SCOTLAND
(Orkney)

Natur- og kultur tur til Lolland

Tidspunkt:

Fre. 29. april–søn. 1. maj
Afg. fredag kl. 14 fra
Holstebro Aktivitetscenter,
Danmarksgade 13 A,
hjemkomst søndag kl. ca. 22.

Pris:

Kr. 1500 kr. pr. person.

Overnatning:

Maribo Vandrerhjem.
Overnatning i 2-mands værelser,
overnatning i 1-mands værelser
koster kr. 285.- ekstra for to nætter.
4-mands værelser er 95 kr.
billigere pr. person for to nætter.
Toilet og bad på gangen.
Medbring sengelinned og håndklæde
(ikke sovepose)
Leje af sengetøj koster 50 kr.

Rejseledere:

Knud H. Jørgensen
og Peter Baungaard.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Holstebro.

Tilmelding:

Bindende tilmelding og betaling
af et depositum på 200 kr.
til:

Peter Baungaard,

Norgesvej 11,
7500 Holstebro,
tlf. 9741 4972

eller

Knud H. Jørgensen,
Tjørnevej 125, Mejdal,
7500 Holstebro,
tlf. 9742 0474

senest 11. april.

Øksehoved
med kors, fundet på Lolland

"De onde, de gode og dem fra Lolland", siger man. Foreningen NORDEN i Holstebro arrangerer en forårstur til Lolland. En kulturel, natur-, historisk og sangbar tur. "Jamen der stinker jo af roer!" Ja, der er i hvert fald mange af dem. Når man fortæller jyder, at man er fra Lolland, lyder svaret som regel: "Der har jeg nu aldrig været".

Adskillige af os gør jo den fejl, at vi drager ad den slagne vej. Ligeud og den hurtigste. Og der ligger Lolland ikke!

Lolland er en ø! Danmarks fjerdestørste. Og der findes noget af verdens bedste landbrugsjord, hvor man bl.a. dyrker "Det hvide Guld": Sukker (en dejlig, stor roe giver 30 stk. hugget sukker). Der er en smuk natur, mange store og kønne slotte og herregårde, og en dramatisk historie. I flæng: Venderne, Kong Hans, Svenskekrige, De Frejlev Skalke, Reventlow m. m. Spændende skribenter og dramatikere som Gustav Wied, Emil Aarestrup, Kaj Munk m. fl. Og masser af andre spændende personligheder. I flæng: Sine Stub, H. N. Andersen, Peter Freuchen m. m. fl. Og mange almindelige lolliker!

Lolliker er til akkuratesse, hårdt arbejde, god snak og gode historier. Og så spiser man no-

get ualmindeligt godt grønlankål, og de holder også meget af kogt, saltet sild om vinteren.

Lolland (og Falster) er det eneste sted i Danmark, man kan se brandmus, den med den sorte rygstribe. Der findes malariamyg, og så har man landets største koncentration af mennesker med blodtype B! Og så siges det i øvrigt, at lollandsk pløjning og helvedes pine aldrig får ende...

Lolland er en ganske lav ø - og flad. Og det har forledt jyderne til følgende ordsprog: "Det var fandens til bjerg, sagde lolliken, han faldt over en kolort".

Vi vil hermed invitere til en meget interessant tur til Lolland. Der er en yderst indfødt og stedkendt guide med på turen. Vores sædvanlige busselskab-Skavebusser-med vores sædvanlige chauffør Torben Frederiksen ved rattet - sørger for god og sikker transport, og hans hjælper sørger for kaffe undervejs i busen.

Tirsdag 5. april kl. 19.30 er der temaaften med lysbilleder om turen i foredragssalen på Holstebro Aktivitetscenter. Alle er velkomne.

12 dages rejsekursus:

Nordatlantisk eventyr *med natur, kunst og kultur*

Færøerne er et lille samfund langt ude i Atlanten, som i disse år oplever en sand blomstring hvad angår billedkunst, musik og litteratur. Inden rejsen opholder vi os fire dage på højskolen med introduktion til denne spændende verden, hvor bl.a. færingen Dagfinnur Hammer introducerer Færøernes historie og samfundsforhold. Else Lidegaard, forfatter og journalist, fortæller om sit arbejde med filmene om William Heinesen og Estrid Bannister Good (kvinden, som var den levende model til Jørgen-Frantz Jacobsens roman "Barbara") Vi ser de to film, og Else Lidegaard deltager også i rejsen til Færøerne. Annika Hoydal, færøsk skuespiller og sanger, og Anette Jensen, leder af Nordisk Informationskontor i Flensborg, som er guider på rejsen, medvirker på højskolen med introduktion til færøsk sang, dans, litteratur og kunst.

Jaruplund Højskole og Nordisk Informationskontor har flere års erfaring i rejser til Færøerne, og denne gang bliver der tale om helt specielle oplevelser, da udflugter til den vestligste ø Mykines og nordøerne Bordoy og Vidoy indgår i programmet.

Vi skal selvfølgelig også besøge Kirkebø, bispesædet med den berømte Magnuskatedral og kongsgården, som nu i 17. generation er beboet af slægten Pátursson.

Vi skal på sejltur fra Vestmanna langs fuglefjeldene, og vi skal naturligvis se det spændende kunstmuseum i Torshavn, Lagtinget, Nationalmuseet samt Nordens Hus. I programmet indgår også besøg i kunstneratelierer samt møde med færøsk politiker.

Tidspunkt:

Tir 12.-lør. 23. juli

Pris:

Kr. 11.950.- Enkeltvær.
tillæg kr. 1.500.- Incl.:
Befordring, højskoleophold,
fuldpension på rejsen, udflugter,
entré og afbestillingsforsikring.
Ikke incl.: Drikkevarer.

Befordring:

Bus og fly

Overnatning:

Teknisk Skoles Kollegium
i Torshavn

med moderne værelser og bad,
beliggende i gå afstand til centrum

Guider:

Annika Hoydal og Anette Jensen

Ansvarlig arrangør:

Nordisk Informationskontor
i Flensborg,
Jaruplund Højskole i Sydslesvig

Tilmelding, suppl. info:

Senest tir. 15. marts til:

Jaruplund Højskole

tf.: 0049 4630 969140,

fax: 0049 4630 969149

e-post:

kontoret@jaruplund-hoejskole.de

Island

Klassisk sommerrejse

Foto: Carsten

Tidspunkt:

Ons. 15. – tir. 21. juni

Pris:

Pr. prs. kr 8.900.-

Prisen inkluderer:

Fly t/r, al transport og dansk talende guide, fire overnatninger m/morgenmad på Edda M.L, og to overnatninger m/morgenmad på Hotel Cabin, fem middage og entré til Snorrastofa, Skogar og Kulturmuseet i Reykjavik. Tillæg for enkeltværelse kr.1.600.- Tillæg for værelse med bad/toilet på Hotel Edda kr. 720.- pr. person for fire overnatninger.

Ikke inkluderet:

Skatter og afgifter (ca. 400 kr. pr. person), entré til Den Blå Lagune, frokost og drikkevarer.

Befordring:

Fly og røgfri bus

Ansvarlig arrangør:

Foreningen Norden i Fredensborg-Humlebæk, i samarbejde med foreningerne i Birkerød og Helsingør.

Teknisk arrangør:

Iceland Eagle Travel ApS

Tilmelding:

Bindende tilmelding og incl. indbetaling af depositum kr. 2.000.- senest tir. 15. februar

Suppl. info:

Elisabeth Andersen,
tlf. efter kl. 19: 4920 2193,
e-post: elan@fhkom.dk og
Leif David Nielsen,
tlf. 4848 1464,
e-post: leifdavid@mail.dk

På denne rejse oplever vi de vigtigste naturmæssige og historiske attraktioner i det spændende land. Steder som Tingvallasletten, Gullfoss og Geysir besøges naturligvis, og vi ser vulkaner, gletsjere, varme kilder og store vandfald.

De islandske håndskrifter og Nordens Hus, tegnet af Alvar Aalto og centrum for det nordiske arbejde i Island, ser vi også. Den sidste dag tager vi på sight-seeing i Reykjavik, hvor der også bliver mulighed for at shoppe i den dejlige hovedgade.

Reykjavik centrum

Restaurant

Midnatssol, nationaldag og Ørnens drøm

Fire fantastiske ting er på programmet på denne tur: Deltagelse i Islands Nationaldag, varme kilder i Landmannalaugar, tur til Snæfellsnes og en visit på Vestmannaøerne - som TV-opdageren "Ørnen" drømte om.

Islands Nationaldag er en festdag på niveau med den norske 17. maj. Vi deltager kl. 10 foran Altingshuset, hvor statsministeren og den såkaldte Fjeldronning kommer frem.

Landmannalaugar er et fredet naturområde med utroligt farvede fjelde og varme kilder, som vi naturligvis skal bade i.

Snæfellsnæs rummer den mystiske Snæfellsjökú og i øvrigt de fineste naturtyper, som man finder i Island.

Som noget særligt besøger vi Vestmannaøerne, hvis dramatiske og skønne natur kunne opleves i TV-serien om "Ørnens" voldsomme oplevelser!

Til denne pragtfulde tur vil Torben Rasmussen være rejseleder. Torben Rasmussen var i fire år direktør for Nordens Hus i Reykjavik og har bl. a. i den egenskab fået et fantastisk indblik i islandske forhold, som han gerne deler med rejsedeltagerne.

Tidspunkt:

Tor. 16.-fre. 24. juni.

Mødested:

Københavns Lufthavn i Kastrup kl. 18.15.

Hjemkomst Kastrup fredag kl. 18.15

Pris:

Pris pr. person er kr. 13.900.-

Prisen omfatter rejse København-Reykjavik t/r, fly til Vestmannaøerne, transport i Island, entreer, hotel (dobbeltværelser), fuld forplejning i Island.

Ikke inkluderet: Skatter og rejse til og fra København.

Enkeltværelse: Tillæg må påregnes.

Befordring:

Fly, bus.

Overnatning:

Gode hoteller, bad/toilet på værelserne.

Rejseleder:

Torben Rasmussen.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Århus.

Teknisk arrangør:

Iceland Eagle Travel ApS (medlem af Rejsegarantifonden)

Tlf. 5783 4014. www.i-et.dk

Antal deltagere:

Begrænset. Der reserveres efter "først til mølle-princippet".

Tilmelding/suppl. info:

Ved tilmelding indbetales 1.500 kr. i depositum.

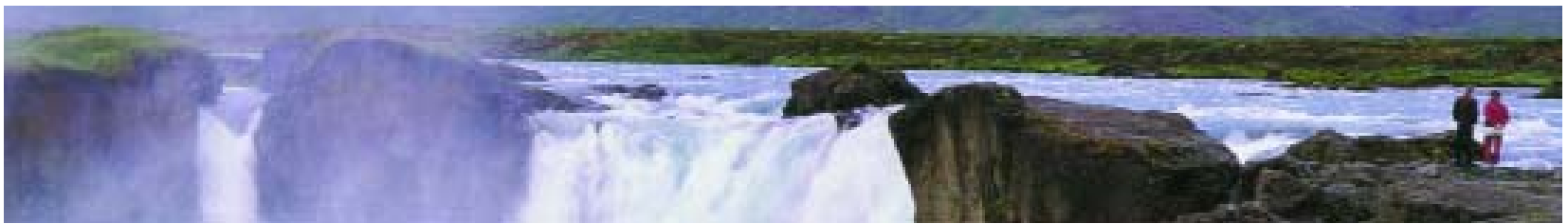
Tilmelding:

Torben Rasmussen, tlf. 2925 6034,

Ørn Petersen, Iceland Eagle Travel, tlf. 5783 4014 eller

Arne Nielsen, tlf. 8694 1379.

Island

Tidspunkt:

Man 11. – 21. juli.

Pris:

Kr. 13.250.- per person.

Børn u/15 år, der deler værelse

med to voksne, kr. 8.100.-

Tillæg for enkeltværelse kr. 2.000.-,

for værelse med private faciliteter

(tre nætter) kr. 600.-

Inkluderet:

Al transport, overnatninger i dbl-værelser med morgenmad og ni middage, adgang til frilandsmuseet Glaumbær og museet ved Skogar, sejltur på udkig efter hvaler fra Dalvik/Husavik og sejltur på Jokulsárlon.

Ikke inkluderet:

Badning i Blå Lagune, drikkevarer og skatter.

Befordring:

Fly (Icelandair) fra Kastrup t/r, røgfri bus.

Overnatning:

Sommerhoteller.

Guide:

Dansk-talende rejseleder (Sigurdur Lyngdal).

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Sorø.

Teknisk arrangør:

Iceland Eagle Travel ApS (Rejsegarantifonden nr. 1580).

Tilmelding/suppl. info:

Ørn Petersen

5783 4043 / 5783 4014

orn@petersen.mail.dk

Den evigt klassiske

11-dages rundtur

Det er det 11. år i træk, at Foreningen NORDEN tilrettelægger denne populære og klassiske tur Island rundt. Denne gang er det Sorø-afdelingen, der står for rejsen, som altid har været udsolgt, så det gælder om at melde sig til hurtigt. Rejseleder er den samme som de seneste to år - den evigt unge og friske Sigurdur Lyngdal.

Som før lægger vi vægt på at besøge de største og flotteste seværdigheder og give os god tid, også til hygge og snak:

Gullfoss, Geysir, Dettifoss, Myvatn, Akureyri, Egilsstaðir, Höfn, Skogarfoss, Seljalandsfoss, Þingvalla, Godafoss, Glaumbær, Snæfellsnes, sejltur på udkig efter hvaler og sejltur mellem isbjergene på Jokulsárlon kan nævnes, men der er meget mere...

Som et nyt indslag i turen besøger vi Karahnjúkar, et imponerende bevis på, hvordan islændingene vil anvende naturens kræfter til økonomisk vækst og fremgang. Nord for gletsjeren Vatnajökull opdæmmedes store smeltvandsfloder for at få konstant tilførsel af vandkraft til det enorme kraftværk, som skal producere strøm til et nyt stort aluminiumsværk. Der bores tunneler og anlægges dæmninger og veje i kolossalt omfang.

Det er meget interessant at følge udviklingen, som har været genstand for en masse debat: Er det rigtigt at oversvømme store arealer i en sårbar natur for at lave aluminium, eller er det en nødvendig måde at sikre økonomi og arbejdspladser på her i Øst-Island, hvor erhvervsudviklingen ellers har det lidt trangt?

Aluminiumsværket, som bliver Islands tredje, ventes klart til start i 2007. Hotellerne er hyggelige sommerhoteller, som regel med bad/toilet på gangen, men der er mulighed for tre overnatninger med private faciliteter på værelset under selve rundturen. I Reykjavik bor vi på Hotel Cabin, hvor der er private faciliteter på værelserne.

Med Solveig og Hanne til

Nord- og Østisland

Illustration fra "Til nordisk nytte"

Vi kalder turen for Saga 2. Vi har i tre år rejst Vestisland tyndt, nu gælder det nord og øst.

"Hvis I vil lave en ny rute, vil vi med igen", har mange af de tidligere rejsedeltagere sagt ved afskeden. Her er den - den nye rute! Fuldt af skønhed, oplevelser og sagafortælling. Den Blå Lagunes 40 grader varme vand er en lun og god begyndelse. Derefter kører vi første dag nordpå over den store ødemærk til Akureyri.

Myvatn ligger og venter med sine naturoplevelser. Hvalerne leger ud for Husavik. Europas vandrigeste vandfald Dettifoss tordner

ned i sin slugt til vores ære. Svovlpølene bobler og river i næsen. Vatnajökul glitrer i solen og kælver mod syd med isfjelde. Og en lille flyvemaskine venter på kysten for at fragte os over til Vestmannaeyar, hvor lavaen stadig er så varm, at man kan bage rugbrød i den.

Vi slutter med "Guldruten", som alle må se: Vandfaldet Gullfoss, Geysir og Nordens første parlament, Thingvellir.

Efter en hel dag i Reykjavik med alle dens kulturelle tilbud slutter rejsen med pandekager hos Solveig og Anna i Grindavik, en halv times kørsel fra lufthavnen.

Tidspunkt:

Fre. 1. – man. 11. juli

Pris:

Kr.13.990.-

Prisen dækker al transport, Den blå lagune, Petra, åben kupon. Prisen dækker ikke lufthavnsskat og rejseforsikring.

Befordring:

Fly og bus.

Overnatning:

Hoteller.

Antal deltagere:

Max 22 plus guider.

Guider:

Hanne Tylene og Solveig Jonsdottir.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Ebeltoft.

Teknisk arrangør:

Island Adventure Rejser ApS.

Tilmelding/suppl.info/program:

Hanne Tylene

Provstskovvej 4

8400 Ebeltoft

tlf. 8636 1445

e-post: pbyriel@post.tele.dk.

Island Adventure Rejser ApS

Egevænget 53

6640 Lunderskov

tlf. 7684 0090

E-post: info@islandadventure.dk

Island

Islands smukkeste natur

Foreningen NORDEN i Allerød tilbyder igen i samarbejde med Iceland Eagle Travel en tur til Islands sydvestlige del, hvor deltageren får naturoplevelser af de helt ekstraordinære samt spændende fortællinger om historie og nutid - man får det hele på denne tur. De klassiske steder som Tingvallasetten, Gullfoss og Geysir er naturligvis med, men også de mere usædvanlige og fantastiske steder som Landmannalaugar, Eldgja og Snæfellsnes besøger vi.

Der skal vandres i lava og fjelde, sejles blandt sorte og hvide isfjelde og bades i varme kilder. Vi vil se masser af søpapegøjer og en del andre fugle.

Vi får genopfrisket Njals og Egil Skallagrímssons sagaer på de steder, hvor historien foregik, og vi bor på samme sted som stormanden og digteren Snorri Sturlusson gjorde. Mærker vi suset af middelalderens dramatiske hændelser?

Det hele kædes sammen i en historie om et fascinerende land, hvis natur omfatter smukke, sorte strande, aktive vulkaner, gnistrende hvide gletsjere, en barsk og øde højlette, men også grønne og frodige enge - i det hele taget et utroligt farvespil, som vi alt sammen får at se.

I de 10 dage bliver der god tid til at nyde dette spændende og smukke land, fordybe sig i naturen, opleve stilheden i det øde højland, og sidst, men ikke mindst, få sjælen med sig fra sted til sted.

OBS: Turen er ikke velegnet for gangbesværede. Ønsker man alligevel at deltage, skal man bl.a. i Landmannalaugar og Þorsmörk være forberedt på at tilbringe nogle timer i det meget smukke, flade naturområde på egen hånd i nærheden af campinghytten og bussen. Her er dog også mulighed for lettere korte gåture.

Tidspunkt:

Lør. 23. juli – man. 1. august

Pris:

Kr. 12.600.- pr. person.
Forbehold for prisændringer.
Tillæg for enkeltværelse: Kr. 1.950.-
Der kan reserveres værelser med private faciliteter de første fire overnatninger mod tillæg på kr. 600.-/900.- pr. per.

Prisen dækker transport, ni overnatninger m/morgemad, tre frokostpakker, otte middage, dansk guidning iflg. program, sejltur på Jökulsárlon, entré Snorrastofa Museum og Skogar Museum.

Prisen dækker ikke skatter i DK og ISL, badning i Blå Lagune.

Befordring:

Fly/bus.

Guide:

Nanna Kalkar.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Allerød.

Teknisk arrangør:

Iceland Eagle Travel ApS.

Tilmelding/suppl. info:

Rita Brandt

tlf. 4817 1670 eft. kl. 19.

E-post: ritbrandt@mail.tele.dk, el.

Iceland Eagle Travel,

tlf. 5783 4014

/info@i-et.dk.

Gudbrandsdalen

- Norges hjerte

Det er en fornøjelse igen at kunne tilbyde en enestående naturoplevelse i Per Gynts rige: Gudbrandsdalen, en lise for sjælen.

Vi lægger ud med en dejlig aftenmiddag ombord på Oslo-båden og nyder næste morgen den flotte sejltur op gennem Oslo-fjorden. Derefter tager vi op i Gudbrandsdalen til verdens storladne natur i Rondane og Jotunheimen. Gamle sætergårde, fjeld og flora lige uden for bussen. Vi bor fire døgn på Sødorp Gjestgivergård midt i Norges hjerte, Gudbrandsdalen, et af de populære rejsemål for folk, der holder af endnu uberørt natur i september med efterårsgyldne farver. Vi følger senere i Peer Gynts fodspor over Østra Gausdal til Aulestad, Bjørnsons hjem. Heldagstur til Geiranger, Trollstien og Romsdalen.

Bushjemtur via Hamar, Minnesund, Halden og Sverige.

Tidspunkt: Søn. 4. – lør. 10. sep.

Pris: Kr. 4650.-, incl. helpension, udflugter, entrées. Tillæg for enkeltværelse kr 700.-. Frokost enkelte gange i det fri.

Ikke incl.: Middag sidste dag.

Befordring: Skib og bus.

Overnatning: Oslo-båden, Sødorp Gjestgivergård, Vinstra og Grand Hotel i Halden.

Turleder: Helge Sørensen.

Tilmelding: Senest 1. juni til Helge Sørensen.

Ansvarlig arrangør: Foreningen NORDEN Møn/Bogø.

Teknisk arrangør: Ørslev Turisttrafik

Suppl. info/program:

Helge Sørensen, Portnervej 2, 4780 Stege

tf: 5581 6206.

E-post: helge.soerensen@mail.dk

Trondheim

Norges gamle hovedstad og næstældste by

Trondheim er Norges næstældste by, grundlagt i 997 af vikingekongen Olav Trygvason, hvorved Trondheim blev Norges første hovedstad. Allerede dengang var Trøndelag i kraft af store, frugtbare arealer og nem adgang til havet et magtfuldt område. Den senere konge Olav den Hellige blev dræbt ca. 100 km nord for byen, og er begravet i Trondheim Domkirke (Nidarosdomen). Herefter blev byen valfartsby, og alle norske konger er kronet eller velsignet i Nidarosdomen. Man støder overalt i byen på dens betydelige plads i historien; selv 2. verdenskrig satte sit vældige præg.

I dag er Trondheim en moderne by, smukt beliggende langs Nidelven og ved Trondheimsfjorden. Der er ca. 145.000 indbyggere i Trondheim kommune. En stor del af dem er studerende, idet mange forskellige uddannelser, f.eks. Universitet, Teknisk Højskole, Kunstakademi og Musikkonservatorium findes i byen. Hver dag anløber Hurtigruten havnen både i såvel nord- som sydgående retning og om sommeren anløber næsten daglig nogle af verdens største krydstogtskibe.

Tidspunkt: 8. juli – 2. aug.

Pris: Kr. 2.860.- pr. person i dobbeltrum, ekstra for enkeltrum: Kr. 1.200.-, børnepris efter aftale.

Befordring: Bus/færges.

Overnatning: Godt, mindre hotel nær centrum, incl. morgenmad.

Rejseleder: Ole Skovgaard Petersen

Ansvarlig arrangør: Foreningen NORDEN i Thisted/Hanstholm

Busselskab: Hanstholm Rejser.

Tilmelding: Bindende, senest d. 15. jan. til Ole Skovgaard Petersen med indbetaling af depositum på kr. 1.200.- pr. person.

Restbeløb indbetales senest 45 dage før afrejse.

Ved afbestilling senere end 45 dage før afrejse fratrækkes 50% af det indbetalte beløb.

Kontakt/program/suppl. info:

Ole Skovgaard Petersen,

Solbakkevej 55, 7700 Thisted,

tf: 9792 0134,

Fax: 9792 6734, e-post: oleskovgaard@privat.dk.

Slædehundene

Af Else Steen Hansen

er Uundværlige

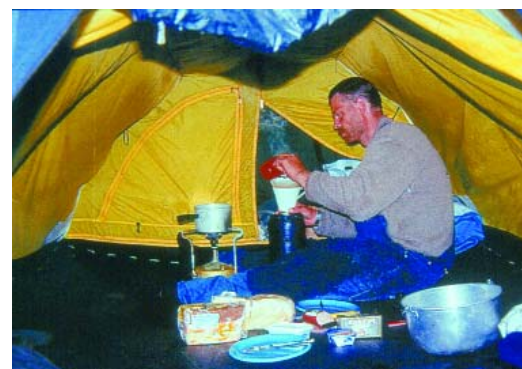
Foto's: Frank Thestrup-Jørgensen

Slædehunde – om vinteren trækdyr, om sommeren undertiden anbragt på en øde ø, hvor de bliver fodret to gange om dagen

En stor del af fangernes arbejde går med at skaffe mad til hundene

Primus er vinter som sommer et nødvendigt udstyr på jagten, både til madlavning og opvarmning.

Hvad en jæger er uden hund, ved enhver med jagttegn. Men for en fanger på vinterens moskusoksejagt er et stærkt spand af slædehunde en livsnødvendighed ifølge den 40-årige dansker Karsten Lings - siden 18-års alderen fanger nord for Polarcirklen i Grønland

"Uden hundene bliver det ikke til megen moskusjagt om vinteren. De er simpelthen en livsnødvendighed for en fanger nord for Polarkredsen", siger Karsten Lings, 40 år.

Siden sit 18. år har den høje, blonde dansker været fanger og indimellem fisker i Grønland. Her har han opholdt sig, lige siden han som et-årig rejste med sine forældre fra Århus til Aasiaat (Egedesminde). Her blev han snart en del af de nye omgivelser. "Som noget helt selvfølgelig har jeg været med på jagt, siden jeg var otte år, og som 12-årig begyndte jeg at jage på egen hånd med mine hunde", siger Karsten Lings.

Siden har han haft masser af hunde. En grønlandsk slædehund - den officielle typebetegnelse for en af verdens stærkeste og mest hårdføre hunderacer - holder kun ca. otte år. Derefter bliver den aflivet, mens skindet genopstår som varme kamiksokker. "Skal man starte et hundespand, vil man sørge for at finde en god hun og en god han, som bliver sat sammen. Hundene skal helst være fra samme kuld eller familie. Så kanøfler de ikke hinanden - og finder hurtigt ud af, hvem der er chef. Det er altid en hunhund, den stær-

keste og klogeste hun, der er førerhund i spandet og sætter farten, mens basen, den stærkeste han, sørger for, at der arbejdes i god ro og orden", siger Karsten Lings.

Hannen dræbte to hunde

Han er én blandt ca. 50 fangere, som i polarvinteren jager moskusokser ved Kangerlussuaq (Søndre Strømfjord). Indimellem bliver der også tid til at supplere indtægten med turistikørsel. Så går det i fuldt firspring udad selve Søndre Strømfjorden. Turisterne er vilde med både slædekørslen og hundene, som de dog er blevet advaret imod. Som det fremgår af rejselitteraturen, er de "ganske vist søde at se på, men klap dem ikke. Det er ikke kæledyr, det er vilddyr."

Det havde ikke alle hundene helt gjort sig klart. I hvert fald blev jeg på slæden antastet af en meget målbevidst hund, der først borede snuden ind under lufferne, siden forsøgte at placere sig ovenpå mig, der slutteligt - såmænd bare - blev vasket grundigt over hele ansigtet med en ru slædehundetunge. Så overstrømmende hjerteligt så vi ikke altid hundene håndtere hinanden. Her står den på rang- og hakkeorden uden nogen form for blødsødenhed. "Det er ikke usædvanligt, at en

eller flere i flokken bliver dræbt, specielt når man har været tvunget til at sammensætte hunde fra forskellige spand. På et tidspunkt købte jeg to ekstra hunde til spandet, men allerede samme aften havde basen dræbt dem begge", siger Karsten Lings.

Hundefoder skal der til

Det er et hårdt og slidsomt liv at være fanger. En stor del af tiden går med at jage for at skaffe mad til hundene i form af kød, indvolde og fisk. En fangers liv begynder allerede, når han er to-tre år. Så kan hele familien drage på jagt, f. eks. efter rensdyr, i flere uger eller måneder - for at skaffe kød til eget forbrug og videresalg. Mens fangerne tager turen ind til byerne for at sælge kødet "på brædtet", en lang, ståldisk til salg af kød og fisk, bliver familierne ofte ude i fjeldene for at tørre kød og skind. "Under vinterens moskusoksejagter i ned til 43 minusgrader er der ikke ret megen andet end den traditionelle fangerdragt, der kan holde kulden ude", siger Karsten Lings.

Kamikker, bestående af skind af sæl eller isbjørn, foret med græs i sålen samt en indvendig sok af hundeskind, er noget af det varmeste fodtøj, der kan opdrives - og uundværligt for en fanger. Hertil kommer en anorak med hættekant af ræv og bukser af sæl- eller isbjørneskind. Sidstnævnte kan fås for 4.000 kr., men et skind kan sagtens koste fra 4-25.000 kr. Den pris betales dog ikke af professionelle fangere, der har tilladelse til frit at nedlægge isbjørne. De allerbedste skyder i Nordgrønland omkring tyve om året.

Kangerlussuaq/Søndre Strømfjord - hovedindfaldsporten til Grønland

Afviger ikke fra sporet

Den samme ekspertise, som det kræver at fremstille brugbart fangerudstyr, fordrer det at træne hundene, hvis de skal bidrage til en vellykket jagt. Man starter da også tidligt med hvalpene. "En hund, som tidligere har løbet i spand, og som får et kuld hvalpe, kom-

En lille ny hvalp, der snart skal starte livet som slædehund.

mer sammen med et par voksne hunde ud at løbe med hvalpene, så de tidligt prøver at løbe i spand. Færdiguddannede slædehunde er så trænet i at løbe i et bestemt spor, at de næsten kan køre turen alene. De afviger ikke fra det spor, de skal køre i", siger Karsten Lings. Det så vi et eksempel på, da en minibus parkerede på tværs af sporet. Hundene, der tilhørte en ældre fanger, fortsatte fremad, så langt de kunne. Derefter løb halvdelen til venstre, mens resten fortsatte til højre. Med det resultat, at slæden med de danske turister bragede ind i siden på bussen - til stor forskrækkelse for passagererne. Men hundene reagerede som de skulle, og som de var trænet til.

"Når hvalpene er seks måneder gamle, begynder de at løbe i spand, og når hundene er ble-

vet tre år, er de på højden af deres ydeevne. Et hundespand er på 8-15 hunde, som løber i en vifte - i modsætning til Canada, Norge og Sverige, hvor de løber to og to efter hinanden under kørsel i skov. Det kræver dog minimum et spand på otte hunde at jage moskusokser. Ellers ville der ikke være trækraft nok til at transportere kødmængden på op til 500 kg", siger Karsten Lings.

Udgangspunkt i Sisimiut

Der skal også mængder af proteiner til at fodre hundene. Når fangerne er på moskusoksejagt ved Kangerlussuaq, skyder de "i fritiden" ryper og harer. Størstedelen af maden til hundene har de i forvejen anbragt i depot. "Før fjorden fryser til, sejler jeg foder ind til hundene i form af hellefisk, hvalkød og sælkød", siger Karsten Lings. Når der fanges sæler, som kan jages året rundt, sælges alt skind til skindindhandlere, mens de største sæler bliver til hundefoder, og de mindre sælges på "brædtet". "Skal man købe hundefoder, beløber det sig til 135 kr. om dagen, så det anvender man kun undtagelsesvis, f. eks., når man er på tur" siger Karsten Lings. Når han og de øvrige fangere har skudt deres ration på 6-20 moskusokser pr. mand, er det tid at vende næsen hjemad.

På hundeplassen, hvor 150-200 hunde er samlet med deres ejere, er der nu fyldt op med nedlagt kød, skind og trofæer, som med hundeslæde over fjord og fjeld skal fragtes hjem til salg eller videreforarbejdning. For Karstens vedkommende går turen mod Sisimiut (Holsteinsborg), en smuk by med gule, grønne, blå og røde træhuse, beboet af fangere og fiskere og anlagt på klipperne 40-50 meter over havets overflade. Her bor han

sammen med sin grønlandske kone Hanne og deres fire børn. Og når isen bryder op, er det med udgangspunkt herfra han jager sæler, hvaler, hvalros, rensdyr samt fisker torsk, laks helleflynder og rejser. Både til eget brug, videresalg og til hundefoder. "Og noget andet liv kunne jeg ikke forestille mig", siger Karsten Lings. ■

I kraft af klimaforandringer må en del fangere i Qaanaq-området (Thule) formentlig belave sig på at overgå til fiskeri. Der har ikke været is nok på havet, samtidig med, at lavtrykket har skabt storm og blæst, så man på grund af bølger ikke har kunnet skyde sæler til hundefoder. Af samme grund har man måttet skyde en del slædehunde. Også sydpå i Grønland mærker man klimaændringen. Således fryser fjorden ind til Sisimiut først til én til halvanden måned senere end vanligt.

Karsten Lings benytter pauserne i moskusoksejagten til at skyde ryper.

Norge

Oslo, Hardangervidda, Bergen

Foreningen NORDEN i Horsens planlægger en togrejse over Hardangervidda fra Oslo via Finse til Bergen, videre til bl. a. stavkirken i Røldal (eller senere Hedda), over Rjukan og Tinnsjøen ("Kampen om det tunge vand") og evt sølvminerne i Kongsberg. I Oslo er der planlagt museumsbesøg og anden sightseeing.

Tidspunkt:

Man. 8.-søn. 14. aug.

Henvendelse til:

Linda Arild Hansen,
tlf. 7577 3908, eller
Helle Nancke,
tlf. 7563 0014,
i dagtimer 7561 1711.

Sverige

Dalarna og Uppland

- Sveriges kerneområder

Rejsen har to formål. For det første: Årsagerne til, at magten i 1600-årene skiftede fra Danmark/Norge til Sverige/Finland. Her i disse områder blev grunden lagt til Sveriges storhedstid. Grundlaget blev skabt gennem de store jern-, kobber- og sølvbrug.

Det er derfor naturligt at se de store brug i Dannemora, Österbybruk og Löfstad med udskibningshavnen Öregrund, der i dag er et populært feriemål. Men i Uppland skal vi naturligvis også se Uppsala med den berømte domkirke, og anatomimuseet, der er enestående i Europa. På stadsbiblioteket ser vi den berømte sølvbibel, der er blevet yderligere kendt gennem Göran Tunströms store roman "Tyven", netop et minde om Sveriges storhedstid og røvet af svenske tropper, da de besatte Prag.

Under opholdet i Uppland sejler vi ad Mälaren til Skokloster, ejet af Danmarks onde ånd, admiral og general Karl Gustav Wrangel, og videre til Sveriges ældste by, Sigtuna. Høstdagstur til Stockholm, hvor vi bl.a. guides gennem Gamla Stan og besøger Waasamuseet.

For det andet: Den aktuelle nutid møder vi såvel i Mora som i Uppsala. Vi får lejlighed til privatbesøg med "hr Svensson" for at høre, hvordan han og vi oplever hverdagen. Bysty-

ret møder vi i Mora, og her bliver der tillige lejlighed til at stifte bekendtskab med Sveriges nationalidræt, ishockey, da Mora er rykket op i superligaen - og så siger det sig selv: I Mora skal vi se Zorn-museet. Og hele tiden oplever vi den enestående natur.

Tidspunkt:

Tor. 30. juni - fre. 8. juli

Pris:

Dobbeltværelse:
Kr. 5.800.- kr. 6.700.-

Befordring:

Bus med overfart:
Frederikshavn-Göteborg

Overnatning:

I Mora regner vi med privat indkvartering. I Uppland bor vi på Wik Folkehøjskole i enkelt- eller dobbeltværelser, der alle har toilet/bad på værelserne.

Antal deltagere: Max 44.

Turleder:

Anne-Marie Thorup
og Jens Rahbek Pedersen

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN Malt Herred

Teknisk arrangør:

Brørup Turistbusser.

Tilmelding/suppl. info:

Senest fre. 1. april til
Anne-Marie Thorup
og Jens Rahbek Pedersen,
Husmandsvej 4, 6621 Gesten
tlf. 7555 5201
eller e-post:
jensrp@vejenkommune.dk

Natur- og kultur-tur til Småland

Denne rejse vil rumme mange gode oplevelser både naturmæssigt og kulturelt. Vi skal bo i Mullsjö i Småland, 150 km øst for Göteborg, en lokalitet nær Vätterns sydspids. Søen er Sveriges næststørste og i øvrigt Europas femtestørste.

Der er forskelligt på programmet. Vi kan f.eks. komme på vandretur - der er et stort stisystem gennem skove og anden natur. Og vi kan arrangere kanotur (koster ekstra). Vi skal til Jönköping og se et tændstikmuseum (en væsentlig del af Jönköpings historie er tændstikker). Vi skal på visit i byen Gränna, hvor man finder polkagrise og glaspusteri og ældgamle træhuse. Vi drager til Trollhättan med de imponerende sluseanlæg. Og vi skal besøge Mullsjö Folkehøjskole m.m. Og med lidt held finder vi Linnea., en vidunderlig smuk blomst, opkaldt efter botanikeren Carl von Linné. Vort bosted er Nyheimsgården tæt ved en lille sø. På hvert værelse er der fire senge, men vi må gerne indlogere os to og to eller en på hvert værelse. Vi skal selv med-

bringe sengelinned og hånd -klæder. Bad og toilet er på gangen. (Brusebad 5 kr).

Maden skal vi selv lave - men vi har kok med hjemmefra. Vi vil blive inddelt på hold, som skal hjælpe med borddækning og aftagning, opvask og rengøring. Men det kan jo være ganske morsomt. Der er guider - og "stewardesse" - med på hele turen, så alle vil blive velunderrettet om alt væsentligt. Vi vil gøre det til en rigtig levende nordisk tur med nordiske historier, fortællinger og sange.

Vi kører med vort sædvanlige busselskab Skavebusser, og chauffør Torben Frederiksen er ved rattet. Han sørger for god og sikker transport, og hans hjælper garanterer for kaffe og brød undervejs i bussen. Madpakken til den første dag tager man selv med. Vi laver varm mad om aftenen.

Tidspunkt:

Man. 15. - søn. 21. august

Busafg. fra

Holstebro aktivitetscenter kl. 8, hjemkomst søndag kl. ca. 16.

Pris:

Ved 20 pers. kr. 3400.-,
ved 30 pers. kr. 2900.-,
ved 40 pers. kr. 2700.-

Befordring:

Bus.

Turledere:

Knud H Jørgensen
og Peter Baungaard

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Holstebro.

Tilmelding:

Bindende tilmelding og betaling af depositum på 500 kr. til

Peter Baungaard,

Norgesvej 11, 7500 Holstebro,
tlf. 9741 4972 eller

Knud H. Jørgensen,

Tjørnevej 125, Mejdal,
7500 Holstebro,
tlf. 9742 0474,
senest 15. maj.

Helleristnings- weekendtur til Bohuslän

Vi kører fra Assens tidlig lørdag morgen kl. 7, men kan evt. samle deltagere op undervejs. Vi gør et par timers ophold i København for at besøge Frederiks og Carls Bastioner, der gennem et varieret program med udstillinger, foredrag og koncerter m.m. synliggør nordisk kultur. Herefter går turen via Helsingør-Helsingborg videre mod Tanum i Bohuslän, hvor vi ved aftenstid ankommer til det smukt beliggende vandrerhjem ved havnen i Grebbestad.

Søndag morgen kører vi til rejsens egentlige mål: De helt enestående helleristningsfelter ved Fossum og Torsbo samt helleristningsmuseet i Vitlycke. Museet er en lille perle - et moderne økologisk bygget museum, der sammen med det tilstødende område med en bronzealderby giver et godt indblik i livet i bronzealderen. Helleristningerne i Fossum - ca. 130 figurer - formodes at være lavet af samme person, og Sveriges længste helleristningsskib på 4,5 m findes blandt den store mængde helleristninger i Torsbo. Efter frokosten går turen igen hjemad, og vi forventer at være i Assens ca. 21.30.

Tidspunkt:

Lør. 21. - søn. 22. maj

Pris: Kr. 1.000,- .

Dækker transport, overnatning, entre til museum, aftensmad lørdag samt morgenmad, frokost og kaffe søndag.

Befordring: Bus og færge (Helsingør-Hälsingborg).

Overnatning: 2-, 3- og 4-sengs værelser på Grebbestad Vandrarhem & Minihotel.

Turleder:

Lokalformand Karen Valeur.

Tilmeldingsfrist:

Tir. 1. marts

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Assens.

Teknisk arrangør:

Poulsens Busser/
Willemoes Rejser, Assens.

Tilmelding/suppl. info:

Lokalformand
Karen Valeur,
Bjergegyden 9, 5631 Ebberup,
tlf. 6474 1070
(træffes bedst formiddag).

Gerne E-post:

citrocello@post.tele.dk

Sverige

Gotland, natur og kultur

Gotland er den største af de store øer i Østersøen og natur og kultur er her på forunderlig vis vævet sammen i et fremmedartet og anderledes kulturlandskab, egentlig mere Baltikum end Norden.

Med sin rige flora og talrige fortidsminder, hvoraf mange er fra Gotlands rige middelalder, venter der deltagerne på denne bustur en stor oplevelse.

Flere af de mest seværdige kirker besøges, bl.a. Gröttingebo, hvor Asger Jorn er begravet. Ligeledes vil vi se et par smukt beliggende hembygdsgårde, hvoraf flere har middelalderlig oprindelse. Vi besøger flere af de lovpriste løvenge, som i juni står allersmukkeste med et væld af orkideer.

En anden specialitet er de fuglerige, lavvandede træk på Fårö med seværdigheder som dværgmåge og rovterne.

Turen slutter med besøg med overnatning på Karlsørne, som er Østersøens eneste fuglefjelde. Her yngler hundredetusinder af alkefugle (flest lomvier) som midt i juni har

små unger. Der bliver også tid til at fordybe sig i den gamle hansestad Visby, som af Unesco er optaget på verdensarvs-listen, som noget af det fineste middelalder, Nor-

Tidspunkt:

Tor 16. – Fre 24. juni

Pris:

Kr. 7.450.- v/dobbeltværelse.

Enkeltværelse: Tillæg.

Prisen dækker transport, indkvartering hoteller/vandrehjem, alle måltider minus drikkevarer, samt rejsegarantifondgebyr.

Depositum:

Kr. 1.450.- betales ved tilmelding til giro 1551-000600-3265

el. bankkonto 6301-1536265.

Restbeløb betales senest

otte uger før afrejsedato.

Antal deltagere: Max. 30.

den kan vise, bl.a. med sin unikke og flot bevarede ringmur.

Befordring: Bus/færge.

Guide: Kurt Borella og Lennart Johansson

Ansvarlig arrangør: Foreningen NORDEN, Allerød.

Busselskab: Vipperød Turistfart.

Tilmelding/suppl. info:

Kurt Borella, tlf. 4817 4181 eft. kl.18.

E-post: kubo@allerød.dk

OBS:

Turen er ikke egnet for gangbesværede. Særligt på St. Karlso er det meget vanskeligt terræn.

Frankrig

Normandiet - i vikingernes kølvand

Den 14. maj 841 indtages byen Rouen i Nordfrankrig - det, vi i dag kalder Normandiet - af Asgeirs flåde og bliver dermed base for vikingernes togter ned ad Seinen mod Paris de næste 70 år indtil år 911. Her overgiver den frankiske konge formelt området Bas-Seine til den norske Rollo Jarl, og dermed er hertugdømmet Normandiet grundlagt.

Vi følger i vikingernes kølvand og ser Rouen med Rollo Jarls sarkofag i domkirken. Det var også i Rouen, at Jeanne d'Arc blev erklæret for heks og brændt. I Bayeux hænger verdens ældste gobelin, der fortæller om slaget ved Hastings i 1066. Det skal vi selvfølgelig også se.

Endvidere skal vi se den historiske perle og et vidunder i byggeteknik: Mont St. Michel, og naturligvis også invasionkysten, hvor de allierede styrker gik i land på D-dagen i 1944.

Der er forberedelsaftens på Struer Museum tir. den 26. april.

Tidspunkt:

26. juni – 3. juli

Pris:

Ca. kr. 5.700.- incl.

halvpension og entréer.

Tillæg for enkeltværelse: Kr. 775.-

Befordring:

4-stjernet bus fra Struer.

Mulighed for påstigning i

Holstebro og Herning samt i

Syd- og Sønderjylland.

Overnatning:

Hotel med bad/toilet

(også hotelovernatning undervejs)

Guide:

Museumsinspektør, cand. mag.

Anne Thorø Nielsen, Struer.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Struer/Vinderup, i samarbejde med Struer Museum.

Teknisk arrangør:

Riis Rejser, Lemvig

Tilmeldingsfrist:

Omgående.

Kontaktperson:

Kurt Pedersen,

Fuglebakken 52, 7600 Struer,

tlf. 9784 1865 (evt 40813766)

mail: kurtp@pedersen.mail.dk

I vikingernes og Valdemarernes fodspor

Fire dage på højskole, 11 dages rejse

Tidspunkt:

Lør. 16. – søn. 31. juli
(16 - 21 juli: Højskolen Snoghøj,
Rejse 21. – 31. juli)

Pris:

Dobbeltværelse kr. 13.800.-,
enkeltværelse kr. 15.800.-

Befordring:

SAS og Estonian Air:
Kastrup–Sct. Petersborg og
Tallinn–Kastrup,
bus i Rusland og Estland

Overnatning:

Rejsen: Hotel, god standard,
bad/toilet på værelserne.
Snoghøj: Toilet/bad på gangene

Guider:

Dansk- eller skandinavisk talende.

Rejseleder:

Jens Rahbek Pedersen.

Antal deltagere:

Max 40.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN Ribe Amt
og Højskolen Snoghøj

Teknisk arrangør:

Fremadrejser

Tilmelding:

Senest FRE 01 april.

Suppl. info:

Jens Rahbek Pedersen,
Husmandsvej 4,
6621 Gesten,
tlf. 7555 5201 eller
e-post:jensrp@vejenkommune.dk

En 1000-årig odysse

gennem Ruslands og en 800-årig gennem Estlands historie!

For omkring 1000 år siden drog vikingerne ned ad de russiske floder for bl.a. at nå Miklagaard, datidens Byzans, nutidens Istanbul. Vi besøger Staraja Ladoga ved floden Volkhovs udmunding i Ladoga Søen. Her ser vi kæmpehøjene rejst over de vikinger, der ikke nåede frem eller hjem. Her oplever vi også mindefesten for dengang i 1240, da den russiske nationalhelt Aleksander Nevskij besejrede svenskerne. Senere besøger vi vikingeudgravningerne i Gorodische nær flodens udløb i Ilmen Søen. Gorodische ligger en halv times sejllads fra Novgorod, Ruslands ældste by. Her skal vi bl.a. se de berømte birkebarksbreve.

På tilsvarende måde skal vi i Estland se det sted, hvor Dannebrog ifølge sagnet faldt ned. På en heldagstur til øen Øsel, der først blev afstået til svenskerne ved freden i Brømsebro i 1645, ser vi bl.a. bispeborgen Kuresaare.

Men rejsen er lige så meget en rejse i den aktuelle nutid. Vi besøger et kollektiv landbrug, vi kommer på privatbesøg i russiske hjem (engelsk- og tysktalende), og den første dag i Estland overnatter vi nær Narva, Estlands 3. største by. Her er mere end 92 pct russisktalende. På rådhuset hører vi om, hvordan det er muligt at få en hverdag og en økonomi til at hænge sammen på de betingelser. På vejen

mod Tallinn besøger vi minen i Kohtla-Järve, et dystert minde om russernes miljøsvineri. Her som andre steder lurer en miljøkatastrofe. Og i Tallinn (tidligere Reval) oplever vi naturligvis den karakteristiske stemning, der hviler over de gamle hansebyer.

Men rejsen er også en kulturrejse. I Sct. Petersborg ser vi Vinterpaladset, Isaak-katedralen, Det russiske Museum, Katarina-paladset med det berømte ravkammer m.m.

Finland – Rusland – Norge

Nordfinland, Kolahalvøen og Kirkenes

Tidspunkt:

Lør. 2.–søn. 10. juli

Pris:

Kr. 13.800.- incl. helpension, udflugter, entréer, sejlads, visum. Enkeltværelse: Tillæg kr. 2.000.- Ikke inkluderet: Drikkevarer, evt. valutaændringer, afbestillingsgebyr.

Antal deltagere:

Minimum 30.

Befordring:

Fly, skib, røgfri bus.

Overnatning:

Hoteller.

Rejseleder:

Helge Sørensen.

Guide Kolahalvøen:

Direktør Helge Dahl Pettersen, Kirkenes, Norge.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN
Møn/Bogø.

Teknisk arrangør:

Grænseland A/S, Kirkenes.
Kero Bussar, Tärendö, Sverige.

Tilmelding/suppl. info:

Senest Fre. 1. april

Helge Sørensen,
Portnervej 2, 4780 Stege,
tf. 5581 6206

E-post: helge.soerensen@mail.dk

Som den første danske rejsearrangør tilbyder Foreningen NORDEN, Møn/Bogø en fly- og busrejse vi Finland til udsøgte dele af Kolahalvøen: Skolte-samernes hovedby Lovozero og Solovki-øgruppen i Onega-bugten i den nordvestligste del af Hvidehavet. Der bydes på natur- og kulturoplevelser uden sidestykke med pragtfulde historiske, arkitektoniske og hydrotekniske monumenter.

Helge Sørensen har i flere år rejst på disse kanter, og især de ca 2000 finske Skolte-samer i Sevettjärvi har fanget hans interesse. Disse ortodokse samer kom fra Petsamo-området, som Finland i 1944 måtte afstå til Sovjetunionen og nu hedder Petjenga, der også er navnet på områdets hovedby tæt ved Norges grænse. Det var Finlands eneste adgang til Barentshavet. Helge Sørensen funderede over, hvor samerne var blevet af. Det viste sig, at de var blevet tvangsforflyttet til først og fremmest Lovozero ca. 125 km sydøst for Murmansk. Derfor besøges dette sted, måske som de første danske turister. På hjemvejen gøres holdt i Sevettjärvi for at hilse på de finske skoltesamers brødre og søstre og be-

søge deres lille beskedne ortodokse gudshus, Samelands ældste trækirke fra 1689. Solovki-øgruppen består af seks større og mange mindre øer på tilsammen 350 kvadratkilometer umiddelbart nord for polarcirklen. Siden 1436 har der ligget et kloster på en af øerne.

Solovetskij-klosteret er i dag stadig et imponerende bygningskompleks omgivet af en mur og med en katedral (påbegyndt i midten af 1500-tallet af Ivan den Grusomme), fulgt af flere kirkebyggerier, store forsvars værker og imponerende fæstningsbyggerier (bl. a. til værn mod svenskerne), industrielle bygninger etc. Stedet udviklede sig til det rigeste og største kulturelle og religiøse center i Rusland. Pilgrimme fra hele det udstrakte russiske rige strømmede hertil, og blandt kostbarhederne var ikke mindst et bibliotek, der blev betragtet som Ruslands bedste. Industrielt og handelsmæssigt var komplekset den afgørende økonomiske og kulturelle drivkraft i Nordrusland. Med de kommunistiske omvæltninger blev klosteret lukket i 1920. Tre år senere blev stedet en sovjetisk koncentra-

tionslejr for særligt farlige fanger. Mange tusinder blev sultet, tortureret og myrdet her, og grusomhederne blev først for alvor kendte, da den russiske forfatter og Nobelpristager Alexander Solsjenitsyn offentliggjorde sit berømte værk "Gulag øhavet" i 1974-76 i Paris, hvorefter han blev arresteret hjemme i Rusland og landsforvist. I dag er øerne atter på den russiske kirkes hænder og optaget på UNESCOs kulturarvsliste - og Solsjenitsyn (født 1918) er tilbage i Rusland.

Der flyves til Rovaniemi i Nordfinland, hvorfra der fortsættes til Kemijärvi. Efter ophold i Salla for at se kirken, der er opført i 1295 for midler indsamlet af danske menigheder, køres ind i Rusland med ophold på Solovki-øerne, Lovozero og Murmansk. Herfra fortsættes mod nord til Kirkenes i Norge med udflugt til grænseelven, videre via Neiden og Inari til Saariselkä til overnatning. Der flyves efter et ophold på polarcirklen fra Rovaniemi til København.

Nordisk område fra 875 til 1469

Tidspunkt:

Lør. 9.-lør. 16. april

Pris:

Kr. 6.500.- Tillæg for enkelt-kahyt/vær.: kr. 1.750. Flg. er indbefattet: Middag om aftenen og morgenbuffet på skibet t/r, samme måltider på hotellet, to heldagsudflugter med lunch og en halvdagstur. Lokal bus.

Befordring:

Bus: Silkeborg Banegård, afg. kl. 11.30 - Hanstholm t/r, færgeren Norrøna: Hanstholm-Bergen-Lerwick t/r. Lokal udflugtsbus. Overnatning: Udvendige 2-køjes-ka-

hytter/dbl.-værelser på The Shetland Hotel***.

Hotellets afstand fra færgelejet: 100 m.

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Silkeborg.

Teknisk arrangør:

Smyril Line, Hanstholm.

Turleder/guide:

Søren Andersen/
dansktalende guide på busture.

Tilmelding/suppl. info:

Tilmelding snarest,
senest lør. 15. jan. til

Søren Andersen,
Frejasvej 112, 8600 Silkeborg.

Tlf.: 8680 1330.

E-post: dorsia.silke@mail.dk

Tilmelding er betinget af

forskud på kr. 1.000,

betalt til Arbejdernes Landsbank,
Tværgade 7, 8600 Silkeborg,

reg.nr. 5347, kontonr. 0506816.

Rejse- og afbestillingsforsikring:

Der er tegnet kollektiv afbestillingsforsikring og betalt afgift til rejsegarantifonden.

Orkneyøerne (og Scotland)

En rejse – næsten til verdens ende

OBS: Ved redaktionens slutning var detaljerne endnu ikke på plads. Rekvirer derfor udførligt program med alle nødvendige oplysninger om rejsens indhold, turbeskrivelse, pris og dato hos Foreningen NORDEN i Roskilde ved turleder, pens. skoleinspektør Poul Christensen, tlf. 4678 8550.

Langs Skotlands nordligste kyst finder man en øde, barsk og uspoleret natur. De lune-fulde skift mellem lys og skygge, solskin og regn kan opleves flere gange på en enkelt dag. Mange sted- og personnavne fortæller om den skandinaviske indflydelse fra de danske og norske vikinger, der bosatte sig i Skotland. Orkneyøerne, den forblæste øgruppe nord for fastlandet består af 67 øer, hvoraf kun 20 er beboede. Om sommeren yngler over een mil. søfugle ved de store fuglefjorde. Fra 793-1469 var øriget under skandinavisk herredømme, og helt frem til 1800-tallet var sproget endnu den oldnordiske norm.

Det er en særlig oplevelse at besøge de isole-rede og barske øer. Skotterne er venlige, hu-mørfyldte og hjælpsomme mennesker, der gennem alle tider har fastholdt deres egen stærke identitet. Klanernes farverige tartans og sækkepiber er en vigtig del af skotternes livskraftige folklore.

Dette er ikke en rejse til verdens ende, men næsten

Tidspunkt:

Endnu ikke endeligt fastlagt.
Varighed syv dage.

Befordring:

Fly (British Airways)
København-London-
Edinburgh/retur

Ansvarlig arrangør:

Foreningen NORDEN i Roskilde

Teknisk arrangør:

65-Ferie

Tilmelding/suppl. info:

Poul Christensen,

tlf. 4678 8550.

Se OBS

Højfjeldssommer i

Af Else Steen Hansen

Den norske højfjeldssommer er noget helt for sig. Faktisk er ikke ret meget, som man venter det. Men det hænder, at man bliver glædeligt overrasket, selvom myggen bider mere end fisken, elgen er en død ren - og en kort udflugt pludselig ender i det ødste vinterland

Elgen så vi ikke, men vi vandrede en tidlig aften i dens fodspor i skønt uberørt terræn. Dog ikke af mennesker, men fortrinsvis af elge, der klogelig havde valgt andre ruter i mindre fantastiske landskaber end vores guidede elgtur.

Denne aktivitet hører blandt adskillige andre med til den form for ferie, man har valgt, når man beslutter sig til for første gang at opleve den norske sommer på højfjeldet. Heroppe, 1000 meter over havoverfladen, er det ikke først og fremmest bikini og snorkel, det drejer sig om. Ikke, at man ikke kan bade i det milde Valdres, det kan man sagtens, siger de indfødte. Både i den nærliggende større by, Fagernes, og i den lille sø, Damtjern, lidt længere nede ad bjergvejen fra Danebu. Men

der er - set med udenlandske øjne - så mange andre ting, der her forekommer langt mere nærliggende. Eller - for at holde sig til sandheden - som vejrliget i højere grad angiver. Så man er indimellem ganske godt tilfreds med også at have medbragt vandrestøvler, foret vindjakke og regntøj.

Svimlende udsigt

Alt grejet var i kufferten, da vi fra Oslo-båden bilede op nordpå mod vores bestemmelsessted, Danebu. Bygget som en gammel kongsgård med sortmalede bjælker og græs på taget. Og Gud forbyde, at nogen må falde for fristelsen til voldsommere moderniseringer her. Netop sådan, med svimlende udsigt fra de benhårde træstole i pejsestuen og de fyrretræsduftende, spartansk indrettede værelser, vil man helst huske det norske højfjeld. Her er, hvad der skal være - og ellers ikke andet - midt i en storslået natur. Det var, hvad vi kom for. Os og enkelte andre danskere, lidt flere nordmænd i alle aldre samt spredte udlændinge længerevejs fra. En forkommen familie fra San Sebastian med voksne børn var såmænd nået helt herop en sen aften. Her ville de for enhver pris bo med græs på taget efter en uforglemmelig tur op gennem landet, "hvor de alle bor i levende museer, omgivet af lutter postkortlandskaber". Mere præcist kunne vi ikke selv have formuleret det. Der er af samme grund god mening i at rejse i medbragt bil i Norge, både til bestemmelsesstedet - og siden også på udflugter. Efter kort tids kørsel var vi pludseligt nået op til sne og vinter. Havde vi fortsat lidt nordligere og højere kunne vi have stået på sommerski blandt solbrankede, shortsklædte nordmænd i Jotunheimen.

Fodture på løjperne

Den oplevelse må vi have til gode. Vi var - som sagt - på sommerferie. Skiene kommer vi med til vinter, hvor Danebu også byder på omkring 70 km langrendsløjper. Dem kunne vi vandre ad til fods her i sommersolen - og fra højderne skue betaget ned over det grønne fald. Knap så grønt og væsentligt mere nedslidt tager Valdres Alpincenter sig ud i sommerudgave. Men vi var ligeglade, vi skulle på fisketur samme aften. Godt nok havde vi ikke for vane hverken at fiske eller fange noget som helst. Men arrangementet lokkede med indbygget grej og guide samt en perlende elv, der glitrede rosa i den nedgående sol. Vi fangede som ventet ikke så meget som en haletudse, men tog med tak imod smulerne fra de professionelle. Så mens myggene fortærede os, kastede vi os - sammen med både heldige og uheldige fiskere - over friske fisk, grillet over et lunende bål i mørket. Dagen ef-

postkortlandskab

Er man træt af vabler på fødderne, er cyklen et fint transportmiddel til afveksling

ter prøvede vi heldet igen. Denne gang fra Danebus lille robåd på søen tæt ved. Heldigvis havde vi både madkurv, medbragt snaps med fra hjemlandet samt regntøj. Efter en time åbnede den norske himmel for sluserne med iskold sommerregn. Men det var hele umagen værd igen at sidde i pejsestuen med tørre træningsdragter og dyngvåde joggingsko. De medbragte portugisiske forsyninger måtte vi nøjes med at glæde os til på værelset. For nok drikker nordmændene, men mest vand og sodavand. En flaske vin til seks menneskers middag er ikke hverdagsluksus oppe på de kanter.

Højt til hest

Men vi var – om ikke på vildmarksferie – så dog meget fjernt fra sydets sol og dens fristelser. Det, vi drømte om heroppe, udover at vandre os til vabler på fjeldet, var at flintre udover vidderne eller ad listige, grønne stier. Til hest vel at mærke. "Og jo", sagde de på Valdres Hestesenter, "vi plejer nok at kunne tage imod folk, der ikke er ridevante, om ikke andet så til nogle træningsture i indhegningen". Men desværre, de ridevante nordmænd var så kække, at de straks blev bedømt til ture i terrænet. Vi derimod var jo udlændinge – og følgelig ikke vante til det norske terræn.

Den konklusion var vi ret glade for, da vi i

jeepen siden kunne følge de ridevante, der med en blanding af rædsel og eufori i øjnene måtte følge de trænede lodret op ad tilgroede og ubenyttede stier. Men det lød herligt med deres flerdages rideture, der stod på overnatning i sæterhytte med ægte, gammeldags sæterkost. Også en slags forandring fra moderne norsk mad. For os udlændinge var det alt i alt blevet tiden til at foretage nogle bilture i omegnen. Blandt andet, fordi vi i nabolaget også havde observeret nogle ret ulvelignende hyl, som vi ikke ønskede os tættere på. De viste sig siden at hidrøre fra vinterens slædehunde, der jo ikke går i sommerhi, men naturligvis skal have både mad og motion for at være i form til vinteren. De viste sig at være så hjerteskerende kærlige og kontaktsøgende, at det var tæt på ikke at blive til nogen tur den eftermiddag.

Steghedt og iskoldt

Det for nogle år siden verdensberømte Lillehammer trak i os – og viste sig at være en skøn by med opadstigende gader og fortovs-restauranter. At lillehammerne sad og nød solen, var fuldt forståeligt. Men omkring 30 graders varme var lige hedt nok til vores fjeldantræk. Dagen efter var vi lykkelige for det samme kluns. Ruten gik nu først mod det hyggelige Fagernes, siden nordover mod Beitostølen, et moderne skisportssted, men her udenfor sæsonen en samling nyere træhuse uden Danebus charme og atmosfære. Vi skulle alligevel også videre mod Bitihorn og Bygdin, en lille råbarket by midt i det forblæste øde. I øvrigt lige for foden af nationalparken Jotunheimen og udgangspunkt for verdens nordligste rutebåd ad Bygdins

krappe, mørkegrå bølger. Her var der ikke blot køligt, men direkte koldt selv i vores temmelig fornuftige antræk. Så helt uventet og fantastisk, det end forekom os, var vi på blot 125 km nået fra sommer til vinter. Vi rullede for en ordens skyld et par snebolde, inden vi trillede videre med fuldt blus på varmen. Uden forventninger om andre oplevelser end den store, råkolde natur. Men der forregnede vi os, for netop her midt i ødet havde samerne valgt at holde lappemarked. Med varme drikke, træsnit, husflid og mængder af skind, som blafrede på snore i vinden.

Her skulle vi omsider komme på nært hold af elgen, der hidtil havde snydt os. Den lå der i udkanten af pladsen, stor, tung, ubevægelig og grå. "Hold jer lige lidt på afstand" sagde en herre i samisk udstyr, da vi kækt styrede imod vilddyret. Så vi nøjedes med pænt at fotografere den på afstand. To norske småpiger havde dog helt anderledes håndfaste planer, som det ikke lykkedes os at snakke dem fra. "Jamen, den gør ikke noget! Se selv, det er bare en gammel ren, måske er den død". Og sådan er ingenting, som man tror, det er, når man tager på fjeldet om sommeren. Men vi er klar igen til vinter. ■

Elgen – kan man være heldig at se på en guidet elgtur.

Medlems-rejseberetninger

Til Karelen/Finland med bistand fra nordiske forenings-kolleger

Rejsen blev gennemført med 44 deltagere, og var tilrettelagt af Foreningen NORDEN i Nykøbing Falster.

Det blev en stor oplevelse med mange dejlige indtryk af Finland, og to hovedstæder, Stockholm og Helsingfors. Rejsen gav mulighed for indsigt i landets levevis, både politisk, historisk, kulturelt og møde med befolkningen.

Rejsen foregik med bus via Helsingør-Helsingborg til Stockholm og dernæst med færge til Åbo/Turku. Derfra videre med bus til Iisalmi, som er beliggende i Karelen. Byen er Nykøbing Falsters venskabsby og ligger lige langt fra Helsingfors og Polarcirklen, ca. 500 km.

Da det er en lang rejse, i alt 2783 km, med bus og færge, så var der i planlægningen inden afrejsen taget kontakt til Foreningen Norden i fire byer, som lå på vores rute, og det gav mulighed for kontakt og samarbejde. I disse byer gjorde vi et ophold på 2-3 timer, hvor deltagerne fik et indblik i det pågældende område fortalt af lokale "eksperter", og samtidig fik de mulighed for at bevæge sig efter at have siddet længe i bussen.

Disse ophold blev foretaget i Stockholm, hvor en person, der er ansat i Rigsdagen, fortalte og viste rundt i Gamla Stan. Næste dag blev der gjort ophold i byen Jyväskylä, hvor to studerende fra universitetet havde forberedt sig grundigt og viste deres by frem. I Jyväskylä er den berømte finske arkitekt Alvar Alto født, og han har tegnet universitetet og andre bygninger i byen.

I Iisalmi havde vi valgt at bo på Runni Spa hotel, som er beliggende ca. 20 km uden for selve bykernen. Hotellet har været kursted i ca. 100 år, og også været besøgt af flere af Finlands præsidenter, bl.a. præsident C. Gus-

tav E. Mannerheim. Desuden havde deltagerne mulighed for at benytte hotellets indendørs swimmingpool med spapool, varmebade og sauna.

Ved ankomsten til hotellet blev vi modtaget af repræsentanter fra byen og Foreningen Norden, som gav en introduktion til opholdet i Iisalmi.

Påvirkninger udefra

Næste morgen startede det planlagte program i Iisalmi, og de følgende dage besøgte vi forskellige seværdigheder af forskellig karakter. Kulturelt er der interessant at få beskrevet, hvorledes påvirkningerne udefra er kommet til Karelen, dels fra Byzans, det græsk ortodokse, og dels fra Rom, det romersk katolske islæt. Det ses tydeligt i byens ortodokse kirke og samlingsaal.

I kirken sang gruppen på opfordring fra præsten to danske salmer "frit fra bladet".

Et andet kulturelt program punkt var en orgelkoncert af Bach i den store trækirke, hvor den finske forfatter Juhani Aho ligger begravet.

Sygehusvæsenet

Det sundhedsmæssige og sociale aspekt fik vi et indblik i ved besøg på "Krigsinvalidernes Sjukhus", som har ansat tre speciallæger til patienterne. I dag benyttes sygehuset ikke blot af krigsveteraner, alle borgere i Finland har mulighed for at komme der. Det er meget moderne indrettet med behandlings- og terapicentre. På spørgsmålet om det er standard i hele landet, var svaret, at dette sygehus er særligt udstyret, men andre er under opbygning.

Vi så også fabrikken Profile Vehicles, som leverer ambulancer til hele Europa, bl.a. til Kø-

benhavn og Roskilde Kommuner. Desuden fremstilles VIP-ambulancer til en værdi af mange millioner kroner, f.eks. leveret til Ruslands præsident og den saudiarabiske konge.

Byråd i gymnasium

Sammen med repræsentanter for Iisalmi by besøgte vi byens moderne gymnasium, hvor vi fik en gennemgang af det politiske og administrative system i landet og i byen. Der er nogle forskelle i det politiske system, dels antallet af byrådsmedlemmer, og dels deres kompetencer. Det er interessant at bemærke, at byrådsmøderne blev holdt i gymnasiet - man prioriterer tydeligvis skolebyggerier frem for at bygge byrådsale.

Sauna

Det folkelige kulturelle islæt oplevede vi ved sammenkomsten i sommerhytten Koljonvirta. Her kunne vi opleve den finske sauna i fri natur med mulighed for at afkøle sig i søen, som lå få meter fra huset. Der var både damer og herrer, der benyttede lejligheden til at afprøve den "ægte vare". Efter saunaen blev der organiseret fællessang, og der blev slukket efter med øl og pølser, kaffe og pandekager, som blev bagt i det fri efter en særlig gammel, karelsk opskrift og metode.

På hjemrejsen var der planlagt ophold i Mikeli, hvor vi besøgte Kongres- og koncerthuset, og i Helsingfors, hvor vi bl.a. så det olympiske stadion fra 1952 og kunne sammenligne med den netop afviklede olympiade i Athen. Hjemrejsen foregik med færge fra Helsingfors og sejlturen sluttede med en flot indsejling gennem den svenske skærgård.

Udover, at rejsen har været en god oplevelse for deltagerne, som har fået indblik i et andet nordisk lands kulturelle og historiske udvikling, åbnede den også værdifulde kontakter til Norden-foreninger og det karelske område for et videre samarbejde.

Bent Jensen
Frejasvej 18
4873 Væggerløse

Rejse i det kendte og ukendte Jylland

Til fods og i bus i digternes og malernes – H.C. Andersens, Holger Drachmanns, Gustav Wieds m.fl. – fodspor

Til fods og i bus rundt i lysets land – lige i hælene på H.C. Andersen, som besøgte Vendsyssel på sin Danmarksrejse i 1859. Vi følger ham fra Børglum Kloster nordpå til “de to have, der mødes” i Skagen og videre rundt i landsdelens unikke og vildsomme natur, hvor vi lader Herman Bang og Gustav Wied afløse H.C. Andersen. Kurset er en enestående mulighed for at komme ind under huden på det kendte Vendsyssel, og få indblik i de mere “gemte” og “glemte” egne og høre, hvordan digtere og malere igennem tiden har sat deres præg på Vendsyssel. På Højskolen møder vi forfatteren Mette Winge, der fortæller om H.C. Andersens besøg på danske klostre og slotte, – og forfatter og tv-mand

Helge V. Qvistorff, der fortæller om vor store digters eventyrlige rejse i Nordjylland.

Turene rundt i Vendsyssel er baseret på længere vandring i og omkring stederne: Maleren Kirsten Kjærs Museum i Frøstrup, vandring ved Bulbjerg, Vester Thorup og Svinkløv. Desuden besøg i det røde, det sorte og det gule Skagen samt Skagens Gren, Råbjerg kirke, Råbjerg Stene, Kandestederne og Råbjerg Mile. Besøg på Stygge Krumpens gamle borg “Børglum Kloster”, vandring langs sandklitten Rubjerg Knude, Mårup Kirke, badestedet Lønstrup, Tornby Klitplantage og Sæby.

Afrejsedato og varighed:
1. til 7. august begge dage inkl.

Befordring:
Rejsen vil foregå til fods og i bus.

Overnatningsform:
Vrå Folkehøjskole,
Højskolevej 1, 9760 Vrå.

Guide/turleder:
højskolelærerne Lene Graarup
og Tove Marquardsen.

Pris:
kr. 3.350 pr. person inkl. fuld pension,
overnatning på Vrå Højskole, bus og
entrées. Tillæg for enkeltværelse .

Tilmeldingsfrist:
1. juli.

Arrangerende lokalafdeling
/amtskreds:
Foreningen Norden Hjørring
-Hirtshals-Sindal-Løkken/Vrå
i samarbejde med Vrå Folkehøjskole.

Teknisk arrangør:
Vrå Folkehøjskole.

Yderligere oplysninger kan fås:
Foreningen NORDEN 9896 0127
eller Vrå Folkehøjskole
tlf. 9898 1010 eller www.98981010.dk